

Komemoracija – Ana Bu

Čovek čija je vizija izgradila EHO

Ekumenska humanitarna organizacija, njeni saradnici, volonteri i prijatelji opraštaju se od Karolja Bereša - svog direktora, vođe i osnivača, čoveka čija je vizija izgradila EHO i čoveka koji je poslednjih 15 godina posvetio njenom radu i razvoju

Mi, koji smo radili sa Karoljem dobro znamo, da bi svi projekti Ekumenske humanitarne službe bez njegove inicijative, entuzijazma i pokretačke snage ostali mrtvo slovo na papiru. Ovako su se oni, zahvaljujući njegovoj energiji, pretvarali u milione izdatih obroka, u stotine hiljada korisnika, u hiljade tona podeljene hrane, lekova i semena povrća. Danas imamo obrazovane volontere, angažovane saradnike koji nose nove ideje i projekte. U tom pogledu je, verujem, Karolj bio zadovoljan s nama.

Karoljeva potreba da menjamo stvari i njegova vera u ono što radimo, njegova vera u ljude sa kojima i za koje radimo – ta vera je omogućavala da se stvari pokrenu. Karoljeva vera je pokretala sve nas, vodila nas je i omogućavala da sa njim zajedno postignemo i nemoguće – u odnosu na sredstva koja smo imali i vreme u koje smo radili.

Karolj je donosio najteže odluke u teškim vremenima – o tome kada i kako krenuti sa projektom ili sa izgradnjom, hrabro je prihvatao rizike i stajao je iza svojih odluka i ljudi sa kojima je radio, ostavljajući nam pri tome svima dovoljno prostora za sopstvene inicijative i lični razvoj.

Njegovi saradnici i prijatelji u Ekumenskoj humanitarnoj organizaciji pamtiće ga pre svega po njegovoj dobroti, toleranciji i razumevanju i po njegovoj spremnosti da se posveti svakome od nas. Pamtićemo ga i po njegovom jedinstvenom daru da sasluša svakog od nas i svakog drugog ko mu se obratio. Slušao nas je, pomagao nam je i posvećivao nam svoje vreme, kao da smo u tom trenutku mi najvažniji i jedino važni za njega, kao da nije imao hiljadu drugih poslova i briga. Za Karolja je svaki čovek bio jednako važan i vredan njegove pažnje.

Na kraju, želimo da odamo poštu i Karolju kao vizionaru i graditelju. On nije gradio samo nove objekte u Maradiku, u Lojenberškom domu u Feketiću ili nove zgrade Ekumenske humanitarne organizacije ovde u Novom Sadu, već je gradio i mostove saradnje i mostove budućnosti – mostove ekumenske, interreligijske, regionalne saradnje i mostove ka Evropi.

Hvala mu na svemu tome i neka mu je večna slava!

Ana Bu

(Izgovoreno na komemoraciji povodom smrti 3. maja 2008.)

Dear friends, gathered on this sad occasion,

The Ecumenical Humanitarian Organisation, its associates, volunteers and friends are met here today to say farewell to Károly Béres – its director, leader and founder, the man whose vision built EHO and the man who devoted the last 15 years of his life to its work and development.

Károly Béres was born on the 16th February 1953 in Novi Sad, here in Telep where he spent all his life. He completed primary school and secondary electro-technical school in his home town and in 1977 graduated with a degree in Electrical Engineering from the Faculty of Technical Sciences at the University of Novi Sad. At the same time he studied at the Reformed Theological Faculty in Budapest. On graduating he worked in his chosen field leading a team of electrical engineers in the *Neimar* design office. At the same time he ministered in the church: first in Budisava, then in Kac, Novi Sad and Rumenka and in 1993 the bishop appointed him to the parish of Maradik.

During his ministry in Maradik, with the help of people of goodwill, the local population and parishioners, he succeeded in restoring the parish building and the prayer room which had been destroyed in a fire, as well as partially rebuilding the church building.

As the Hungarian population in his parish was rapidly being assimilated which was leading to the decline of their language and culture, his Sunday divinity lessons became lessons in language and culture. Károly and his wife Irenka also started a summer language camp for children in Maradik. In October 2000 he was awarded the annual prize of the Mocari Lajos foundation for his ministry in Maradik.

Along with all this work Károly was also Director of the Ecumenical Humanitarian Organisation in Novi Sad from 1993 and it is in this capacity that he is best known to the largest number of his fellow citizens. Over the last 15 years EHO has realised a large number of projects and has grown into the largest NGO in Vojvodina, with now 22 permanent employees, hundreds of volunteers and its own offices.

Those of us who worked with Károly know only too well that these projects would not have seen the light of day but for his initiative, enthusiasm and driving force. Thanks to his energy they have been resulted in millions of meals served, hundreds of thousands of beneficiaries, and thousands of tonnes of food, medicines and vegetable seeds distributed. Today we have trained volunteers and committed associates who are developing new ideas and projects. And I believe that in this respect Károly was pleased with us.

Károly's need to change things and his belief in what we were doing, his belief in the people with whom and for whom we work - that belief enabled things to move forward. Károly's belief motivated us all, it showed us the way and enabled us to achieve together the impossible - in terms of the resources that we had available and the times in which we work.

Károly took the most difficult decisions in difficult times – when and how to start a project or to start to build, he courageously accepted risks and stood by all his decisions and the people he

worked with, but at the same time giving us enough space for our own initiatives and personal development.

We in the Ecumenical Humanitarian Organisation remember him first of all for his goodness, tolerance and understanding and his readiness to commit himself to each one of us. We will remember him for his unique gift of listening to all of us and to everyone else who approached him. He listened to us, helped us and committed his time to us, as if we were the most important people at that moment, as if he didn't have a thousand other jobs and preoccupations. To Károly every man was equally important and worthy of his attention.

Finally I would like to pay tribute to Károly as a visionary and builder. He didn't just build new buildings in Maradik, at the Lojenberg Home in Feketic or the new building of the Ecumenical Humanitarian Organisation here in Novi Sad; he also built bridges of cooperation and bridges of the future - bridges of ecumenical, inter-faith and regional cooperation and bridges towards Europe.

Thanks to him for everything and eternal glory to him!

Ana Bu

Delivered at a commemoration of his death on 3rd May 2008.

Otkrivena bista Karolja Bereša, osnivača Ekumenske humanitarne organizacije Graditelj, humanista, sveštenik i inženjer

U dvorištu Ekumenske humanitarne organizacije EHO) u Novom Sadu - pod senovitom krošnjom lipe, u prisustvu članova porodice, supruge i požrtvovane saradnice Irenke i ćerke glumice SNP Marte Bereš, te mnogobrojnih poštovalaca - otkrivena je danas bista Karolja Bereša osnivača i prvog direktora ove najveće vojvođanske nevladine humanitarne organizacije. Bistu je, u godini kada EHO obeležava trideset godina postojanja i aktivnog rada, izradio vajar Laslo Silađi, nadahnut Bereševim velikim delima, vizionarstvom, entuzijazmom i pokretačkom snagom . Bio je jedan od najvećih zagovornika i poštovalaca vrednosti međuverke i međuetničke tolerancije, ravnopravnog ekumenskog dijaloga i saradnje među ljudima, bez obzira na njihovo nacionalno, versko, političko ili bilo koje drugo opredeljenje, zbog čega je i nagrađen brojnim priznanjima - Pokrajinskog ombudsmana za doprinos u zaštiti i unapređenju ljudskih prava, godišnjom nagradom Fondacije Močari Lajoš...

Saradnici Karolja Bereša, diplomiranog inženjera elektrotehnike i sveštenika Hrišćanske reformatske crkve, aktivistu i borca za pravednije građansko društvo, opisali su njegovi saradnici kroz dirljiva sećanja. Kroz svako od njih provejalo je ono po čemu će ovaj čovek ostati upamćen ne samo u Novom Sadu i Vojvodini, već i čitavom regionu i Evropi – Karolj Bereš je bio veliki graditelj.

Njegov sin, imenjaka Karolj Bereš, mlađi čija je topla vdeo poruka emitovana na današnjem skupu, potvrdio je to, podsetivši na reči svog oca: „Ne mogu da živim, a da ne gradim!“.

„Bereš nije gradio samo objekte u Maradiku, Feketiću, Novom Sadu, već i mostove saradnje i budućnosti, mostove ekumenske i interreligijske saradnje i mostove ka Evropi... Njegove ostvarene vizije pretvarale su se u milione izdatih obroka za gladne, u pomoć stotinama hiljada socijalno ugroženih i marginalizovanih, u hiljade tona podeljenih lekova, semena povrća...“ (Damir Krkobabić)

Najbiža saradnica Bereševa, Ana Bu podsetila je na osnivačke dane ekumenske službe, na dane tokom rata u Jugoslaviji i podelu humanitarnih pošiljki i velikog transporta lekova u vojvođanske bolnice, te Karoljevu hrabrost da se ratnih godina pomogne svima podjednako – i Islamskoj zajednici u Vojvodini, koja je na taj način pomagala muslimanske izbeglice iz istočne Bosne; na susret sa patrijarhom Pavlom i članovima Sinoda SPC, te besplatnoj kuhinji za siromašne; o psihosocijalnom savetovalištu i drugoj pomoći ljudima izbeglim u Vojvodinu i širom Srbije. Prva molitva za mir zahvaljujući Karolju Berešu održana je avgusta 1993. u Novom Sadu (molitve su trajale sve do Dejtonskog sporazuma) - bile su to jedine interkonfesionalne molitve za mir u Regionu, uz učešće predstavnika svih religija na ovim prostorima. Ana Bu je posebno naglasila veliku vrednost Ekumenske humanitarne službe, koja je zahvaljujući ovom velikom pregaocu zadržala svoj integritet i autonomiju u odnosu na crkve pri donošenju operativnih odluka.

Tanja Stojković podsetila je na Bereševu promišljenost i hrabrost pri donošenju teških odluka u kriznim situacijama po stanovništvo Vojvodine i čitave zemlje – „vera u ljude sa kojima

je radio, vera u ljude koje smo pomagali i za koje smo radili, vera u to da je humanije društvo moguće, bile su zvezde vodilje Karolja Bereša. Bio bi ponosan na tridesetogodišnji rad EHO, čije temelje je postavio, te okupio na stotine obrazovanih ljudi, koji žele da menjaju društvo na bolje“.

Svojevrsnom omažu Karolju Berešu pridružio se i biskup Reformatske hrišćanske crkve u Srbiji Laslo Harangozo rekavši, između ostalog, da je Berešu bilo važno da gradi i stvara samo dobro.

Branislava Opranović

(Autonomija)

Vest o smrti Karolja Berešea

Karoljev tim iz Ekumenske humanitarne organizacije

Dear EHO partners and friends,

It is with great sadness that we write to inform you that Rev Karoly Beres, the director and founder of EHO died after a short illness on 1st May 2008.

Karoly will be greatly missed by his family, the ecumenical community and civic society in Serbia, and by EHO staff and friends.

The funeral was held on 3rd May 2008 at 15:00h in Novi Sad.

Please remember Karoly and EHO in your prayers.

The EHO team

Dragi prijatelji,

Sa velikom tugom obavestavamo vas da je 01. maja 2008 posle kratke bolesti preminuo Karolj Beres, osnivač i direktor Ekumenske humanitarne organizacije (EHO) iz Novog Sada.

Komemoracija i ekumenska molitva je održana u Reformatskoj crkvi na Telepu 3. maja 2008 u 13,30 časova, a sahrana istog dana u 14,30 časova na starom groblju u Futoskoj ulici u Novom Sadu.

IN MEMORIAM BÉRES KÁROLY 1953 – 2008.

Tief erschüttert und traurig teilen wir unseren Freunden mit, dass Károly Béres am 1. Mai 2008, nach kurzem Aufenthalt im Krankenhaus dahingeschieden ist..

Die Losung aus Moses I, 24, 56, „Haltet mich nicht auf, denn der Herr hat Gnade zu meiner Reise gegeben, Lasst mich, dass ich zu meinem Herrn ziehe.. „stand aufgeklebt auf seiner Bibel.

Der Abschied fand im Rahmen eines Ökumenischen Gottesdienstes am 3. Mai 2008 in der Reformierten Kirche in Novi Sad-Telep statt. Die vielen Freunde, Vertreter der Kirchen und Institutionen haben von ihm auf würdige Weise Abschied genommen.

Möge unser Gott ihm nun bei sich die Ruhe gönnen, die ihm am Ende versagt war.

Nach seinem Studium der Elektrotechnik, hat er in Ungarn Theologie studiert.

14 Jahre lang war er Landeskurator der Reformierten Kirche. Als Pastor war er lange bei Pfarrer Buda in Novi Sad und Diaspora tätig.

Anfang neunziger Jahre begann er seine Tätigkeit in Maradék, der südlichsten Reformierten Gemeinde in Serbien. Das neue Pfarrhaus, die Renovierung der Kirche, die Stärkung des Gemeindelebens ist seiner Kraft und Weisheit zu danken, mit welcher er Schwierigkeiten immer gemeistert hat.

In Synodalrat war er zuständig für Diakonie.

Im Jahre 1993 gründete er auf Empfehlung des Ökumenischen Rates der Kirchen das Ökumenische Hilfswerk, damals EHS, heute EHO.

In allen seinen Taten waren die christlichen Werte massgebend, Hilfe zu bringen allen Notleidenden, ungeachtet deren nationaler und religiöser Zugehörigkeit. Die reichen Formen ökumenischer Zusammenarbeit sind in allen Projekten sichtbar geworden. Durch Gebete und Gottesdienste suchte er die Gemeinschaft zwischen den Kirchen zu vertiefen, den Dialog zwischen unseren Kirchen und andern Religionsgemeinschaften bei uns fortzusetzen. Er hat sich für eine Friedensordnung durch gewaltfreie Lösungen eingesetzt, für Menschenrechte und Grundwerte des Friedens, der Gerechtigkeit, der Toleranz, der Freiheit, Solidarität. Er betonte den vorrangigen Einsatz für die Armen, und am meisten verwundbaren Menschen, die Bereitschaft zur Vergebung und Barmherzigkeit.

Bruder Béres hat geplant am 9. Mai 2008 das neue Sozial-Diakonische Zentrum (das zweite Gebäude des EHO Zentrums) zu eröffnen. Wunschgemäß haben wir an diesem Tag die Einweihung des noch nicht ganz fertigen Zentrums vorgenommen, das jetzt seinen Namen trägt.

Wir können ihn ruhig Brückenbauer der Freundschaft nennen, der in unserer reichen multireligiösen und multiethnischen Region die ökumenische Kultur, den Dialog und die Zusammenarbeit eingeführt hat.

Bruder Béres ist zu seinem Herrn gegangen. Wir werden ihn sehr vermissen, aber sind auch dankbar für die Möglichkeit dass wir ihn hatten, sogar noch immer haben, er ist uns nur vorangegangen.

Mit Salomons Gebet (Könige I. 8,29) werden wir unseren Weg weitergehen:

„Lass deine Augen offen stehen über diesem Hause Tag und Nacht..“

Julia Ghandour Schal, Ökumenische Hilfsorganisation Novi Sad, Serbien

Ekumenska molitva u spomen Karolja Bereša

3.maj 2008.godine , Reformatska crkva na Telepu u Novom Sadu

Na komemoraciji su govorili, sećali se Karolja i odali mu počast

Ana Bu u ime Ekumenske humanitarne organizacije

Ing. Konečni Tomislav u ime Skupštine i Upravnog odbora Ekumenske humanitarne organizacije

Šal Julija u ime ekumenskih partnera

Mag.Miavec Bela u ime Evropa fondacije

Prof.dr. Svenka Savić u ime nevladinih organizacija

Imam Fadil Murati u ime islamske verske zajednice

Ekumensku molitvu, uz prisustvo članova porodice, mnogobrojne prijatelje, poštovaoce, saradnike, komšije i vernike, predvodili su sveštenici, prdstavnici crkava:

Slovačka Evangelička A.V. Crkva u Srbiji (biskup Samuel Vrbovsky)

Rimokatolička crkva (dekan Striković Janoš /pater Šuhajda)

Evangelička Metodistička Crkva u Srbiji (Martin Hovan, superintendent u penziji)

Evangelička Hrišćanska A.V. Crkva u Vojvodini – Srbiji (Dolinsky Arpad, superintendent).

Grkokatolička Crkva u Vojvodini (paroh Roman Miz)

Hrišćanska Reformatska Crkva u Srbiji (biskup Čete Semeši Ištvan)

Godišnja nagrada Pokrajinskog ombudsmana za 2008. Karolju Berešu

Sveštenik aktivizma za građansko društvo

Čovek koji je svoj život i rad posvetio zaštiti i unapređenju ljudskih prava u Vojvodini i čitavoj Srbiji. - Čovek koji je gradio mostove saradnje i mostove budućnosti, ekumenske, interreligijske i regionalne saradnje i mostove ka Evropi

Pokrajinski ombudsmanu dodelio je osnivaču i direktoru Ekumenske humanitarne organizacije Karolju Berešu svešteniku i inženjeru, čoveku koji je gradio mostove saradnje i mostove budućnosti, mostove ekumenske, interreligijske, i regionalne saradnje i mostove ka Evropi - godišnju nagradu za 2008 godinu za razvoj ljudskih prava i za doprinos u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava u Autonomnoj pokrajini Vojvodini.

Nagrada povodom 10. decembra Međunarodnog Dana ljudskih prava dodeljena je postumno.

Predlog za ovo priznanje ombudsmanu je uputilo Udruženje građana "Vojvođanka-Regionalna ženska inicijativa".

Obrazloženje predloga za dodelu priznanja

Za sve nas koji smo polovinom devedesetih godina 20. veka, počeli da gradimo građansko društvo iz alternativnog (tzv. nevladinog) sektora, Karolj Bereš i EHO bili su nam uzor, potpora i oslonac. U tim teškim godina, kada je počeo krvavi rat u Jugoslaviji, Karolj Bereš je bio jedan od prvih aktivista građanskog društva, koji se javno zalagao za mir i mirno rešenje sukoba u koje je sve više tonula Jugoslavija u devedestim godinama. Rat nije mogao da zaustavi, ali je bio pouzdan oslonac svim onim ljudima kojima je u tim godina bila potrebna pomoć – izbeglicama, kojih je svakog dana bilo sve više i više, onima koji su zbog svojih političkih i mirovnih uverenja bili proganjani, i mladićima koji su odbijali da uzmu oružje i odu u rat.

Danas, kada se sećamo tih vremena čini nam se da je sve to bilo dosta lako. Međutim, trebalo je mnogo mudrosti, strpljenja i dobre volje da stvari počnu, i da se zatim u celom gradu i Pokrajini prepoznaju kao dobra namera organizovanih građana i da traju.

Karolj Bereš je bio sveštenik aktivizma za građansko društvo u najboljem smislu te reči. Uspešno je spajao sve aktivnosti u jedinstvenu misiju da nam bude bolje zajedno: zajedno u veri, i poštovanju drugog . U toj misiji smo bili svi zajedno sa Karoljem Berešem, i nije bilo manje važnih dela, sva dela su bila jednako važna.

Karolj Bereš je umeo da okuplja ljude oko sebe, da nas podstiče na istrajavanje u onome što smo namerili. Zahvaljujući Ekumenskoj humanitarnoj organizaciji mnogo toga je početo i ostvareno u gradu Novom Sadu i Pokrajini.

Karolj Bereš je preminuo 1. maja 2008. godine, ostavljajući nam nasleđe, za koje verujemo da ga preuzimamo od njega, mi koji smo zajedno sa njim radili na igradnji boljeg društva u kojem će se štiti i unapređivati ljudska prava bez ikakvih razlika u pogledu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili drugog mišljenja.

Karolj Bereš je bio čovek čiji je život i rad u zajednici bio obeležen idejom da se sva ljudska bića rađaju slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima, i da jedni prema drugima treba da postupaju u duhu bratstva.

Smatramo da je naša dužnost da nasleđe koje nam je Karolj Bereš ostavio ne zaboravimo, već da ga preuzimamo od njega i prenesemo drugima. Smatramo, takođe, da je naša dužnost da ne dozvolimo da se zaboravi njegovo nasleđe i da ga sačuvamo u sećanju šire zajednice. Karolj Bereš je bio čovek koji je svoj život i rad posvetio zaštiti i unapređenju ljudskih prava ne samo u Autonomnoj pokrajini Vojvodini, već i šire.

Novi Sad, 28.11.2008.

Marija Gajicki

koordinatorka

Udruženje građana "Vojvođanka – Regionalna ženska inicijativa"

Ana Bu: Sećanja na Karolja

Hrabrost na putu požrtvovanosti i istrajnosti

Želim da podelim sa vama neka moja sećanja na Karolja, na naše početke i na godine koje su nas formirale i odredile.

Sećam se 19. februara 93. i osnivačke skupštine u biskupskom domu Slovačke evangeličke crkve, toga kako je Karolj bio ubedljiv, inspirativan i kako je pridobio sve nas da ga podržimo i sledimo na putu na kome nas je čekalo jako mnogo nepoznanica....

Sećam se proleća 93. i prve humanitarne pošiljke, podele velikog transporta lekova , Karoljeve težnje da dokumentujemo sve što radimo, da izveštavamo na vreme i da transparentnim radom i steknemo i sačuvamo poverenje donatora.

Sećam se leta 1993. i prvih ekumenskih poseta- bračnog para Bekli iz Noriča i bračnog para Filips iz Ujedinjenih Dortmundskih crkava ,kasnijih poseta Krištofa Taperno, najvećeg individualnog donatora EHO , Arnea Engelijana iz HEKSA , Entoni Mahonija iz CA i mnogih drugih kojima su Karolj i Irenka bili uvek ljubazni i predani domaćini i prijatelji. I sećam se Karoljeve otvorenosti i lakoće komuniciranja sa svima .

Sećam se avgusta 93 i prve molitve za mir. Sećam se koliko je Karoljeve upornosti i istrajnosti bilo potrebno kako bi se molitve redovno održavale sve do Dejtonskog sporazuma. Zbog uključenosti Islamske i Jevrejske zajednice su to bile jedine interkonfensionalne molitve za mir regiji i šire. I sećam se kako je nas, pripadnike različitih vera i nacija savršeno povezivala zajednička molitva za mir i toleranciju.

Sećam se našeg susreta sa Patrijarhom Pavlom u jesen 1993, kada je delegacija KEK-a predstavila planiranu crkvenu pomoć i našu ulogu u tome i sećam se naredne godine kada je Karolj u patrijaršiji članovima Sinoda predstavio naš uspešan i već uhodan projekt besplatne kuhinje.

Sećam se Karoljeve hrabrosti da 1994. preuzme odgovornost za dostavljanje humanitarne pomoći Islamskoj zajednici u Vojvodini koja je na taj način pomagala muslimane koji su izbegli iz istočne Bosne.

Sećam se Karoljeve podrške za stalno učenje i usavršavanje i razvoj svih saradnika EHO- počev od prve edukacije 1994, o radu crkava sa izbeglicama na kome smo učestvovali Julija i ja i iz kojeg je proizašao projekat Psihosocijalnog savetovališta za izbeglice, kasnije i MMT i humanitarna apoteka. Učenje je uvek bilo u funkciji daljeg ličnog i organizacionog razvoja i ubrzo je edukacija, naročito manjinskih grupa postala sastavni deo svih EHO projekata.

Zahvaljujući svom poreklu, ličnosti, obrazovanju i iskustvu, Karolj je bio jedinstvena i uspešna kombinacija lidera i menadžera. Kao menadžer je bio sjajan u detaljnom planiranju i organizovanju aktivnosti, rešavanju problema, pri čemu je njegov praktičan duh uvek pronalazio najjednostavnijih i najefikasnija rešenja. Kao lider je bio uvek otvoren za nove ideje, inovacije, pionirske projekte i izlazak iz uobičajenih okvira po čemu smo se razlikovali od ostalih...

Kao lider je uvek imao pred sobom svoju viziju organizacije koja će biti efikasna i profesionalna, koja će biti vođena vrednostima, koja će biti ekumenska , ali će zadržati svoj integritet i autonomiju u odnosu na crkve naročito kada se radilo o donošenju operativnih odluka. Karolj nas je okupljao oko te vizije, ohrabrivao da radimo na sopstvenom razvoju, motivisao, inspirisao i izvlačio najbolje od svih nas.

I na kraju - sećam se prvog maja 2008. kada mi je Irenka javila da Karolja više nema i sećam se svih narednih dan kada sam se pitala - šta bi Karolj sada uradio...

A, mi sada ne bi bili ovde da nije bilo Karolja i njegovog dela.
Novi Sad, novembar 2023. otkrivanje biste Karolja Bereša

Socijalno - dijakonijski centar „Bereš Karolj“.

Karoljev dar seniorima i osobama sa invaliditetom

Socijalno - dijakonijski centar „Bereš Karolj“ otvoren je 1. maja 2008. godine i poslednje je ovozemaljsko delo Karolja Bereša, koje istovremeno oličava sve ono čemu je on težio u toku poslednjih 15 godina - stvaranje materijalnih, prostornih i ljudskih resursa i uslova za socijalno-dijakonijski rad.

U ovom Centru se, po njegovoj zamili, odvija rad sa osobama sa invaliditetom i seniorima. Ono što povezuje te dve ciljne grupe je društvena marginalizacija i siromaštvo kao i predrasude i diskriminacija, koje su posledice nepoštovanja njihovih ljudskih prava. Osobe sa invaliditetom su pored toga suočene i sa nezaposlenošću.

Cilj Socijalno-dijakonijskog centra je da poboljšamo kvalitet života seniora i osoba sa invaliditetom kroz usluge dnevnog centra. Sve usluge su besplatne za korisnike.

U desnom krilu objekta nalazi se dnevni centar za osobe sa invaliditetom koji je deo EHO Resursnog centra za osobe sa invaliditetom. Nazvanje Radna soba, jer se u njoj odvijaju različite aktivnosti kojima je cilj i konkretno radno osposobljavanje. Svakodnevne aktivnosti u Radnoj sobi su: korišćenje specijalne računarske i programske LifeTool opreme namenjene osobama sa invaliditetom, korišćenje štampe, televizije, biblioteke i audio biblioteke i prevoz korisnika specijalnim vozilom sa hidrauličnim liftom. Jednom nedeljno se održavaju: radionica tkanja, radionica veza, radionica slikanja na staklu i svili i radionica šivenja.

Organizovan je i kurs vrtlarstva i aranžiranja cveća, sito štampe, digitalne štampe i kursevi stranih jezika.

Predavači Narodnog univerziteta „Božidar Adžija“ dolaze u prostorije Centra koje su prilagođene potrebama osoba sa invaliditetom i drže kurs kuvanja, poslastičarski i kurs za frizera. Uspešni polaznici dobijaju sertifikate, što doprinosi poboljšanju njihovog položaja na tržištu rada i time i njihovoj društvenoj integraciji.

Radna soba spada u retke dnevne centre u našoj zemlji koja neguje socijalni model invalidnosti, koji promoviše osobe sa invaliditetom kao aktivne subjekte sa određenim pravima i beneficijama, a ne kao pasivne objekte sažaljenja i milosrđa.

Klub za Seniore je smeten u levo krilo objekta, otvoren je 2004 godine, a sada konačno dobija odgovarajući prostor koji će omogućiti raznovrsniji rad. Broj njegovih korisnika se iz godine u godinu povećava i od 90, koliko je imao prve godine, sada preko 300 korisnika, koji svakodnevno dolaze u Klub i druže se. Tim gerontodomaćica i volontera obezbeđuju im razne servisne usluge i aktivnosti (ručne radove, kreativne radionice, crtanje, grnčarstvo...), zdravstveno savetovanje i kulturno-zabavne i rekreativne aktivnosti. Korisnicima su na raspolaganju usluge frizera i pedikira, a planira se i proširenje usluga na fizioterapeutsku i psihološku pomoć.

Ukupna površina objekta je 280 kvadratnih metara, polovina je u potpunosti završena zahvaljujući donacijama Skan Fondacije /BCIF-a, crkava iz pobratimljenog Dortmunda i donaciji Metodističke Crkve u Velikoj Britaniji.

EHO je nastavio rad na prikupljanju novca za završetak objekta.

In memoriam

Karolj Bereš (1951-2008.)

Uzor, potpora i oslonac

Sveštenik, inženjer, direktor Ekumenske humanitarne organizacije u Novom Sadu, najviše je od svega bio Isusov učenik. Osnovna su mu načela bila Isusove reči: "Ne bojte se!" i "Ono što i najmanjem učinite, meni ste učinili!"

Za sve nas koji smo polovinom devedesetih počeli da gradimo građansko društvo iz alternativnog (tzv. 'nevladinog') sektora, on i EHO bili su nam uzor, potpora i oslonac.

Jako je dobro kad u tom poslu i u tim teškim godinama imate pouzdan oslonac. Trebalo je mnogo mudrosti, strpljenja i dobre volje da stvari počnu, da se zatim u celom gradu i Pokrajini prepoznaju kao dobra namera organizovanih građana i da traju. I mi, i on sam, bili smo dovoljno prostodušni i naivni u uverenju da će naša zalaganja brzo doneti plodove. Nakon 15 godina zajedničkog rada, međusobnog podupiranja i zagrevanja za ideju da Istina može biti vidljiva, evo, polako, gubimo se... Ostaje nada.

Karolj Bereš je sveštenik aktivizma za građansko društvo u najboljem smislu te reči. Uspešno je spajao sve aktivnosti u jedinstvenu misiju da nam bude bolje zajedno: zajedno u veri, i poštovanju drugog i u mislima. U toj misiji smo svi zajedno, nema važnih i manje važnih dela: međureligijski dijalog mu je, čini mi se, ipak bio najvažniji, da ga grade građani iz perspektive njihovih potreba, mada značaj velikodostojnika u tome nije zanemario. Jer ako jedni druge u veri osećamo, onda smo i karitas podelili, i stare obišli i romsku decu poučili, i žene podržali kad je u pitanju borba protiv nasilja.

Karolj Bereš je umeo da okuplja ljude oko sebe, da nas podstiče na istrajavanje u onome što smo namerili. Zahvaljujući Ekumenskoj humanitarnoj organizaciji mnogo toga je početo i ostvareno u Novom Sadu i Vojvodini, o čemu se još uvek nedovoljno zna, jer je osnovni moto svih aktivnosti u ovoj organizaciji - 'Onaj ko treba to da zna vidi sve'. To nasleđe, verujem, preuzimamo od njega sada mi, jer smo naučili od njega dosta i osnažili se da možemo drugima vraćati. Njegova poruka da se međureligijska bliskost može ostvariti malim koracima: druženjem, razgovorom, upoznavanjem, ostaje temelj Ekumenske humanitarne organizacije isto koliko i naših građanskih inicijativa.

Slava mu.

Svenka Savić

Izgovoreno na komemoraciji, Novi Sad, 3. maj 2008.